

Teori.

I Eræmitaget i Leningrad är bevarade en serie (minst 8 st) kompanifanor för Preobrazjenskijregementet, som är täckta med en rik allegorisk utsmyckning. Huvudmotivet består av en båt, där Kronos eller Tiden lär en yngling att ro. Havet (Finska viken?) flankeras av fästning t.v. och skeppsvarv t.h., samt i förgrunden av krigsguden Mars och havsguden Neptunus, båda omgivna av artilleripjäser, kulor och bomber samt fanor och vimplar. En frändragen ridå eller tältöppning krönt av kunglig krona avslutar motivet uppåt. Över ynglingen i båten ses Guds beskyddand svärd och allseende öga. I förgrunden bär en banderoll inskriften "ANNO DÖMINI 1700".

Fanorna har av ryska forskare ansetts vara de från år 1700, som fördes vid Narva. Att så ej är fallet framgår av utseendet på de i Statens trofésamling bevarade 7 fanorna från denna batalj och uppsättning (ST 22:141-147).

Snarare är fanorna med den rika utsmyckningen, jämte gardesofficerarnas Narvaringkrage med årtalet 1700, ytterligare ett bevis på Peter den stores uppskattning av Preobrazjenskijgardets välförhåll ande vid Narva. Tillkomsttiden bör vara efter 1701 års komplettering av de vid Narva förlorade fanorna.

Fanorna har föregåtts av en uppsättning med samma rika motiv, men där banderollen haft årtalet 1695^{xx}. Enligt ryska forskare skulle årtalet även i detta fall svara mot tillkomsttiden, d.v.s. i samband med 1695 års Azovfälttåg. Även här kan vi tänka oss en senare datering, och fanorna ses som bevis på tsarens uppskattning av regementets insatser, i detta fall vid Azov.

Problemet med de olika fantyperna skulle kunna lösas, om man kunde belägga, att Preobrazjenskijgardet vid denna tid hade haft dubbel uppsättning fanor, en för parad och en för bruk i fält.

^x Petreili & Bagrelus, Narvatroféer med Tillägg, 1907, s.37, har felaktigt förmodat, att det rört sig om endast en fana av denna rikt utsmyckade typ, och velat förknippa den med tsarens bombarderkompani inom regementet.

^{xx} Frågan är om man före gregorianska kalenderns införande i Ryssland år 1700 någonsin begagnade sig av dess datering?